(קב) וְהוּא שֶׁלֹּא יִהְיוּ הַזִּיזִין זֶה כְּנֶגֶד זֶה שֶׁרָאוּי לְהַטִּיל סֻלָּם מִזֶּה לָזֶה: **יג** [ל]הֶעֱמִיד שְׁנֵי סֻלָּמוֹת זֶה בְּצַד זֶה וְלֹא הָיָה בִּשְׁנֵיהֶם מֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה, וְהִרְחִיקָם זֶה מִזֶּה כְּדֵי שֶׁיְּהֵא בִּשְׁנֵיהֶם אַרְבָּעָה (קג) וּמִלֵּא הָאֲוִיר שֶׁבֵּינֵיהֶם בְּקַשׁ, אֵינוֹ מוֹעִיל לֹא לְהַתִּירוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עָלָיו וְלֹא לְעָרֵב יַחַד, שֶׁמְּקוֹם מַעֲמַד הָרַגְלַיִם הוּא בְּאֶמְצַע הַסֻּלָּם וְאֵין רָאוּי לַעֲלוֹת בְּקַשׁ. וְאִם הֶעֱמִיד הַסֻּלָּם בְּאֶמְצַע (קד) וְהַקַּשׁ מִן הַצַּד, (קה) מְהַנֵּי בֵּין לְהַתִּירוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עָלָיו (קו) בֵּין (ח) לְעָרֵב יַחַד: **יד** [מ]אֵין הַסֻּלָּם רָחָב אַרְבָּעָה (קז) וְחָקַק אֶצְלוֹ בַּכֹּתֶל לְהַשְׁלִימוֹ לְאַרְבָּעָה, (קח) דַּי לוֹ (קט) שֶׁיָּחֹק בְּגֹבַהּ עֲשָׂרָה. וְאִם לֹא הֶעֱמִיד סֻלָּם כְּלָל אֶלָּא חָקַק בַּכֹּתֶל כְּמִין שְׁלִיבוֹת שֶׁל סֻלָּם לַעֲלוֹת בּוֹ, (קי) צָרִיךְ שֶׁיָּחֹק (קיא) בְּכָל גֹּבַהּ הַכֹּתֶל, (קיב) וּמוֹעִיל בֵּין לְהַתִּיר תַּשְׁמִישׁ בֵּין לְעָרֵב יַחַד: **טו** [נ]הָיָה אִילָן בְּצַד הַכֹּתֶל וְעָשָׂהוּ סֻלָּם לַכֹּתֶל, (קיג) אִם רָצוּ מְעָרְבִין אֶחָד. אֲבָל אִם עָשָׂה אֲשֵׁרָה סֻלָּם לַכֹּתֶל, אֵין מְעָרְבִין אֶחָד, מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר לַעֲלוֹת עָלֶיהָ מִן הַתּוֹרָה שֶׁהֲרֵי אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה. [ס]וְהָרֹא״שׁ זַ״ל (פ״ז סי׳ ד) כָּתַב בְּהֶפֶךְ, (קיד) דְּאִילָן אֵינוֹ מוֹעִיל (קטו) וַאֲשֵׁרָה מוֹעֶלֶת, וְהוּא שֶׁתְּהֵא (ט) (קטז) יְבֵשָׁה: **טז** (קיז) * [ע]חָרִיץ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת (קיח) עָמֹק עֲשָׂרָה (קיט) וְרָחָב אַרְבָּעָה, אֵין יְכוֹלִין לְעָרֵב יַחַד אֲפִלּוּ מָלֵא (קכ) תֶּבֶן וְקַשׁ (קכא) * [פ]כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בִּטְלוֹ. [*] וְאִם הָיָה (קכב) מָלֵא עָפָר וּצְרוֹרוֹת, (קכג) [צ]אֲפִלּוּ סְתָמָא,

ל שָׁם ע״ח (ע״א) בַּעֲיָא בַּגְּמָרָא וְנִפְשְׁטָה. מ שָׁם (עח:). נ שָׁם ע״ח בַּעֲיָא דְּרַב יוֹסֵף (מֵרָבָא) [מֵרַבָּה] וְכִדְאָמַר לֵיהּ רַבָּה. ס כְּמַאן דְּאָמַר בְּשֵׁם רַבִּי (אֱלִיעֶזֶר) [אֶלְעָזָר] וְאִיכָּא דְּאָמְרִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן שָׁם. ע מִשְׁנָה שָׁם. פ שָׁם בַּגְּמָרָא. צ שָׁם בַּגְּמָרָא (עט.).

בְּאֵר הֵיטֵב

יג (ח) **לְעָרֵב.** הַיְנוּ כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ח׳: **טו** (ט) **יְבֵשָׁה.**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

טז [בשו״ע] **וְאִם הָיָה מָלֵא עָפָר כו׳.** עַיֵּן בְּשׁוּ״ת אֱמוּנַת שְׁמוּאֵל (סי׳ מ) שֶׁכָּתַב מִדִּבְרֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַתַּחְתּוֹן גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה מִן הָאָרֶץ [וְכֵן אִם הַזִּיז הָעֶלְיוֹן יַרְחִיקֶנּוּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מֵהַזִּיז הַתַּחְתּוֹן], לֹא סַגִּי לֵיהּ בְּסֻלָּם כָּל שֶׁהוּא, (סז) אֶלָּא שֶׁיִּהְיֶה בְּמִשְׁכּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים: (קב) **וְהוּא וְכו׳ זֶה כְּנֶגֶד זֶה.** אֶלָּא יִהְיוּ מְשׁוּכִים זֶה מִזֶּה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה רָאוּי לְהַעֲמִיד סֻלָּם עַל זִיז הַתַּחְתּוֹן וּלְסָמְכוֹ בְּשִׁפּוּעַ עַל זִיז הָעֶלְיוֹן: **יג** (קג) **וּמִלֵּא הָאֲוִיר שֶׁבֵּינֵיהֶם בְּקַשׁ.** שֶׁעֲשָׂאָן (סח) כְּעֵין שְׁלִיבוֹת: (קד) **וְהַקַּשׁ מִן הַצַּד.** וּבָזֶה נִשְׁלַם הַשִּׁעוּר (סט) מֶשֶׁךְ רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים לְהַסֻּלָּם: (קה) **מְהַנֵּי וְכו׳.** לְפִי שֶׁכַּף הָרֶגֶל עוֹלָה בַּסֻּלָּם, וְהַקַּשׁ שֶׁמִּן הַצַּד (ע) רָאוּי לְהַחֲזִיק בּוֹ בְּיָדָיו וְלַעֲלוֹת: (קו) **בֵּין לְעָרֵב יַחַד.** אִם מַגִּיעַ (עא) לְפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל וְעָשָׂה כֵּן גַּם בֶּחָצֵר הַשֵּׁנִית. וְכֵן בְּכָל הַסִּימָן הֵיכָא שֶׁנִּזְכַּר לְעָרֵב יַחַד מַיְרֵי שֶׁעָשָׂה כֵּן גַּם בֶּחָצֵר הַשֵּׁנִית: **יד** (קז) **וְחָקַק אֶצְלוֹ בַּכֹּתֶל.** כְּגוֹן שֶׁזָּקַף הַסֻּלָּם בְּיֹשֶׁר וְחָקַק מִכָּאן וּמִכָּאן בַּכֹּתֶל שֶׁהָיָה עָב וְעָשָׂה כְּמִין (עב) שְׁלִיבוֹת לְהַשְׁלִים הַשִּׁעוּר שֶׁל רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים: (קח) **דַּי לוֹ וְכו׳.** פֵּרוּשׁ, אֲבָל הַסֻּלָּם בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ שֶׁיַּעֲלֶה עַד רֹאשׁ הַכֹּתֶל עַל כָּל פָּנִים פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ח׳: (קט) **שֶׁיָּחֹק בְּגֹבַהּ עֲשָׂרָה.** שֶׁזֶּהוּ (עג) שִׁעוּר גֹּבַהּ פֶּתַח, וְאַף עַל פִּי שֶׁהַכֹּתֶל גָּבוֹהַּ הַרְבֵּה וְשָׁם אֵין הַסֻּלָּם רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, אֵין בְּכָךְ כְּלוּם, (עד) שֶׁהֲרֵי יָכוֹל לַעֲלוֹת לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל בַּסֻּלָּם אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בְּרָחְבּוֹ אַרְבָּעָה: (קי) **צָרִיךְ שֶׁיָּחֹק.** בְּרֹחַב אַרְבָּעָה בְּכָל גֹּבַהּ הַכֹּתֶל, (עה) דְּבָזֶה אֵין נוֹחַ כָּל כָּךְ לַעֲלוֹת כְּמוֹ בִּשְׁלִיבֵי סֻלָּם: (קיא) **בְּכָל גֹּבַהּ הַכֹּתֶל.** וְאָמְנָם אִם נִשְׁאַר מִן הַגֹּבַהּ רַק פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים שֶׁלֹּא חֲקָקוֹ, מִסְתַּבְּרָא גַּם כֵּן דִּמְהַנֵּי [פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק כג)]: (קיב) **וּמוֹעִיל וְכו׳.** זֶה קָאֵי (עו) גַּם אֲרֵישָׁא: **טו** (קיג) **אִם רָצוּ מְעָרְבִין אֶחָד.** שֶׁאֵין אִסּוּר לַעֲלוֹת עַל סְתָם אִילָן בְּשַׁבָּת אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים, וּבְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁהוּא שְׁעַת קְנִיַּת הָעֵרוּב לֹא גָּזְרוּ עַל שְׁבוּת שֶׁל דִּבְרֵיהֶם: (קיד) **דְּאִילָן אֵינוֹ מוֹעִיל.** דְּכֵיוָן (עז) שֶׁאָסוּר לַעֲלוֹת בּוֹ בְּשַׁבָּת, וְהָאִסּוּר בָּא מִכֹּחַ שַׁבָּת, וְאֵיךְ יַתִּיר דָּבָר לְשַׁבָּת, דְּהָוֵי לֵיהּ כִּשְׁנֵי סוֹתְרִין: (קטו) **וַאֲשֵׁרָה מוֹעֶלֶת.** הוֹאִיל וְלֵית בָּהּ מִשּׁוּם אִסּוּר שַׁבָּת, אַף עַל גַּב שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אִסּוּר אַחֵר שֶׁהוּא אִסּוּר עֲבוֹדַת גִּלּוּלִים לֹא חָיְשִׁינַן לָזֶה, (עח) דְּמִכָּל מָקוֹם פִּתְחָא הוּא, וְאַרְיֵה דִּרְבִיעַ עֲלַהּ: (קטז) **יְבֵשָׁה.** שֶׁאֵין בּוֹ פֵּרוֹת וְעָלִין וַעֲנָפִים, דְּאָז לֹא חָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יִתְלֹשׁ וּמֻתָּר לַעֲלוֹת עָלָיו בְּשַׁבָּת מִדִּינָא אִי לָאו מִשּׁוּם אִסּוּר אֲשֵׁרָה, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שֹׁל״ו (ס״א) דְּיֵשׁ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לַעֲלוֹת אֲפִלּוּ בְּאִילָן יָבֵשׁ, (עט) הָתָם רַק מִשּׁוּם סְיָג וְגָדֵר שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לְהָקֵל בִּשְׁאָר אִילָנוֹת. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״כ) שֶׁמְּצַדֵּד לַהֲלָכָה כַּסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִיא דַּעַת הַרְבֵּה פּוֹסְקִים: **טז** (קיז) **חָרִיץ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת.** פֵּרוּשׁ, שֶׁלֹּא הָיָה בֵּינֵיהֶן שׁוּם מְחִיצָה הַמַּפְסֶקֶת רַק חָרִיץ בְּעָלְמָא: (קיח) **עָמֹק עֲשָׂרָה וְכו׳.** שֶׁכְּשֵׁם שֶׁמְּחִיצָה שֶׁגָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה מַפְסֶקֶת בֵּין הָרְשֻׁיּוֹת, כֵּן חָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק שִׁעוּר זֶה גַּם כֵּן (פ) מְחַלֵּק הָרְשֻׁיּוֹת. וּמַיְרֵי שֶׁהֶחָרִיץ הוֹלֵךְ בְּכָל אֹרֶךְ הַחֲצֵרוֹת מִקָּצֶה אֶל קָצֶה, דְּאִם נֶחְסָר אַרְבָּעָה טְפָחִים נֶחְשָׁב אוֹתוֹ מָקוֹם כְּפֶתַח, וּכְדִלְקַמֵּהּ בְּסָעִיף י״ז: (קיט) **וְרָחָב אַרְבָּעָה.** טְפָחִים. דְּפָחוֹת מִכָּאן, (פא) נוֹחַ לְפָסְעָן מִשְּׂפָתוֹ אֶל שְׂפָתוֹ וְלֹא חָשׁוּב הֶפְסֵק. וְגַם זֶה מַיְרֵי שֶׁהָיָה (פב) כָּל שֶׁטַח הֶחָרִיץ רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, וְכִדְמוּכָח לְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף י״ז: (קכ) **תֶּבֶן וְקַשׁ.** שֶׁרָאוּי לְמַאֲכַל בְּהֵמָה, (פג) דְּאִם הָיָה תֶּבֶן וְקַשׁ סָרוּחַ שֶׁאֵין רָאוּי לְמַאֲכַל בְּהֵמָה, דִּינוֹ כְּעָפָר וַאֲפִלּוּ סְתָמָא נַמִּי מְבֻטָּל: (קכא) **כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בִּטְלוֹ.** בְּפֵרוּשׁ (פד) וְאָמַר לֹא שָׁקִילְנָא מֵהָכָא. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֲפִלּוּ לֹא אָמַר בְּפִיו (פה) רַק שֶׁהִסְכִּים בְּלִבּוֹ לָזֶה, גַּם כֵּן מִמֵּילָא מִתְבַּטֵּל: (קכב) **מָלֵא עָפָר וְכו׳.** הַיְנוּ כָּל אֹרֶךְ הֶחָרִיץ אוֹ עַל כָּל פָּנִים בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת [דְּאִי לָאו הָכִי הָוֵי כְּפֶתַח וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם]. וְדַע דְּמַה שֶׁכָּתַב מָלֵא עָפָר הוּא (פו) לָאו דַּוְקָא, דְּאִם מִעֵט עָמְקוֹ מֵעֲשָׂרָה גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי: (קכג) **אֲפִלּוּ סְתָמָא.** דְּעָפָר וּצְרוֹרוֹת (פז) בְּחָרִיץ מִסְּתָמָא מְבֻטָּלִין

בֵּאוּר הֲלָכָה

טז * **חָרִיץ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת. וְהוּא הַדִּין אִם הָיָה חָרִיץ כָּזֶה מַפְסִיק בְּחָצֵר אֶחָד עַל פְּנֵי כָּל אָרְכּוֹ וְיֵשׁ בּוֹ דָּיוֹרִין מִכָּאן וּמִכָּאן דְּנַעֲשָׂה עַל יְדֵי זֶה כִּשְׁנֵי חֲצֵרוֹת** [רַשׁ״י (עח: ד״ה חריץ)], וּפָשׁוּט הוּא:

* **כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בִּטְלוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ יָדוּעַ לָנוּ שֶׁאֵין עָתִיד לְפַנּוֹתוֹ מִפְּנֵי שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹ, **כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בִּטְלוֹ בְּפִיו לְפֵרוּשׁ רַשׁ״י** (עח: ד״ה אי), **וּלְפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל כָּל זְמַן שֶׁלֹּא הִסְכִּים בְּלִבּוֹ לָזֶה** [כֵּן מוּכָח בְּסֻכָּה (ד. ד״ה היתה) וּבַפּוֹסְקִים שָׁם]. וְעוֹד מְבֹאָר בַּסּוּגְיָא שָׁם **דִּבְכָרִים וּכְסָתוֹת אֲפִלּוּ בִּטְלוֹ לֹא מְהַנֵּי, דְּבָטְלָה דַּעְתּוֹ אֵצֶל כָּל אָדָם:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סז) וּבָזֶה דַּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ כְּאִלּוּ מַגִּיעַ לְרֹאשׁ הַכֹּתֶל **אַף שֶׁאֵין בָּעֳבִי שְׁלִיבוֹתָיו רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים** [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) וַעֲצֵי אַלְמֻגִּים (שם)]: **יג** **(סח)** רַשׁ״י (עח. ד״ה סולם): **(סט)** רַשׁ״י (שם ד״ה קשין): **(ע)** שָׁם: **(עא)** אַחֲרוֹנִים: **יד** **(עב)** רַשׁ״י (עח: ד״ה חקק): **(עג)** רַשׁ״י (שם ד״ה בעשרה): **(עד)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וְכָל שֶׁכֵּן אִם יֵשׁ לוֹ סֻלָּם שֶׁמִּלְמַטָּה עַד עֲשָׂרָה טְפָחִים הוּא רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים וְהוֹלֵךְ וּמִתְקַצֵּר בְּרֹאשׁוֹ דִּמְהַנֵּי** [פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק כג)]: **(עה)** גְּמָרָא (שם): **(עו)** פְּרִי מְגָדִים (שם): **טו** **(עז)** לְבוּשׁ: **(עח)** גְּמָרָא (שם): **(עט)** אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כא) וְהַגְּרָ״א (ד״ה והוא) לְתָרֵץ קֻשְׁיַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כו): **טז** **(פ)** וְנֶחְשַׁב לִמְחִצָּה גְּמוּרָה. **אֲבָל אִם אֵינוֹ עָמֹק עֲשָׂרָה אוֹ שֶׁאֵינוֹ רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, אֵינוֹ נֶחְשַׁב לִמְחִצָּה כְּלָל וּמְעָרְבִין אֶחָד** וְאֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם [רִיטְבָּ״א (שם ד״ה מתני׳)]: **(פא)** רַשׁ״י (שם ד״ה ורחב) וְרִיטְבָּ״א (שם): **(פב) דְּאִם הָיָה הֶחָרִיץ פָּחוֹת מֵרֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּמֶשֶׁךְ אֹרֶךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים, נֶחְשַׁב אוֹתוֹ הַמָּקוֹם כְּפֶתַח** וִיכוֹלִין לְהִתְעָרֵב יַחַד: **(פג)** אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כד) בְּשֵׁם עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד סי׳ א): **(פד)** רַשׁ״י בְּעֵירוּבִין דַּף ע״ט עַמּוּד א׳ (ד״ה תבן, עח: ד״ה אי בטליה) וּבְסֻכָּה דַּף ד׳ עַמּוּד א׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל תֶּבֶן, וְאוֹר זָרוּעַ (סי׳ קפ): **(פה)** כֵּן מַשְׁמַע מֵרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל בְּסֻכָּה דַּף ד׳ (ע״א ד״ה היתה) וְהָרִיטְבָּ״א שָׁם (ד״ה תבן) [וּבְטָעוּת צִיְּנוּ הַמַּדְפִּיסִים אֶת חִדּוּשָׁיו שָׁם בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א]: **(פו)** רַמְבַּ״ם (פ״ג הי״ב). וּלְפֶלֶא שֶׁלֹּא הֵעִירוּ אַחֲרוֹנִים דָּבָר זֶה, אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁהֵעִיר זֶה בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק טז), וּפָשׁוּט: **(פז)** רַמְבַּ״ם (שם). וְכִדְאִיתָא בְּשַׁ״ס (עט.) בְּתֵירוּצָא דְּרַב אָשֵׁי. וּמַה שֶׁדִּקְדֵּק וְכָתַב בְּחָרִיץ, אֲתָא

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שעב

שֶׁלֹּא בִּטְּלוֹ, צְרִיכִים לְעָרֵב יַחַד (קכד) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שנ"ח סָעִיף ב'). הַגָּהּ: יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם מִלְּאָם בְּפֵרוֹת (י) סְתָמָא בִּטְּלוֹ לָהּ, דְּדַרְכָּן (קכה) לַעֲשׂוֹת שָׁם אוֹצָר (הגהות אשירי (פ"ו סי' ה)): יז [ק]נָתַן עָלָיו נָסָר מִמִּין גָּשָׁר מִשְּׁפַת הָחָרִיץ אֶל שְׂפָתוֹ, (קכו) אִם הוּא רָחָב אַרְבָּעָה (קכז) חָשׁוּב כְּפָתַח וּמְעָרְבִין אֶחָד, (קכח) וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם. הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין אִם מִלְּאוֹ בְּרוֹחַב אַרְבָּעָה בְּדָבָר הַמְבַטְּלוֹ שָׁם (בית יוסף (ד"ה כתב הרכ רפ"ט יהוסדן)). [ר]וְאִם (יט) נָתַן הַנָּסָר לְאֹרֶךְ הֶחָרִיץ (קכט) [ש]בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה, אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אֶלָּא (קל) כָּל שֶׁהוּא (קלא) חָשׁוּב כְּפָתַח, שֶׁהֲרֵי מְעָטוֹ מַאַרְבָּעָה: יח [ת]אִם הֶחָרִיץ עָמֹק לְאָחַד עֲשָׂרָה וְלַשֵּׁנִי אֵינוֹ עָמֹק לְאָחַד עֲשָׂרָה, עָמֹק עֲשָׂרָה אוֹ שֶׁהוּא שָׁוֶה לִשְׁנֵיהֶם, (קלב) דִּינוֹ כְּכֻלְּתָן: יט [א]גְּדִישׁ שֶׁל תֶּבֶן (קלג) שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, אִם הוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה, (קלד) כָּל אֶחָד מְעָרֵב לְעַצְמוֹ, (קלה) [ב]נִתְמַעֵט (קלו) מֵעֲשָׂרָה, צְרִיכִים לְעָרֵב בְּיַחַד. וּבְעוֹד שֶׁלֹּא נִתְמַעֵט [ג]אָסוּר לְשׁוּם אֶחָד מֵהֶם לִתֵּן מִן הַתֶּבֶן (קלז) לְתוֹךְ קַפָּתוֹ בְּשַׁבָּת לְהַאֲכִילָהּ לִבְהֵמָתוֹ, (קלח) [ד]וַאֲפִלּוּ לְהַעֲמִידָהּ שָׁם כְּדֵי שֶׁתֹּאכַל אָסוּר, [ה]אֲבָל יָכוֹל לַעֲמֹד בְּפָנֶיהָ כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא לָהּ דֶּרֶךְ לִנְטוֹת (קלט) אֶלָּא לְשָׁם. * [ו]וּלְהָרַא"שׁ, (יכ) (קמ) אֲפִלּוּ בְּחֹל אָסוּר לִתֵּן מִמֶּנּוּ לְקַפָּתוֹ וְכֵן לְהַעֲמִיד הַבְּהֵמָה בְּיָדַיִם. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּגָדִישׁ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, (יג) [ז]אֲבָל גְּדִישׁ (קמא) שֶׁבֵּין שְׁנֵי בָּתִּים

ק משנה שם (פח:). ר שם בגמרא ע"ט (ע"א). ש בפרוש רש"י שם (ד"ה אבל) וכן בכתב השדור. ת שם ע"ז (ע"א). א משנה שם ע"ט (ע"א). ב בפרוש רש"י שם (ד"ה מערבין) וכן בכתב השדור. ג שם בגמרא דחיישינן דלמא שקיל טובא ומטעם מעשרה ולקמן בחצר האוסרת, אבל הבהמה אוכלת מעט מעט. ד שם. ה הכי מפרש שם למתניתין דתנן אלו מאכילין מכאן וכו'. ו שם (פ"ו סי' ו). ז ברייתא שם, ופרש בגמרא שם, כיון דאיתא מחיצות, כי מפחת מנכרא ליה מלתא.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הָרַב רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן (כד: ד"ה מתני') לְחֹלֶק בֵּין אִם נִתְּמַט עֲשָׂר אַמּוֹת אוֹ נִסְתַּם יוֹתֵר מֵעֲשָׂר, דִּבְנִסְתַּם יוֹתֵר מֵעֲשָׂר הֲרֵי כְּפָרְצָה, וְתָמֵהַּ עַל הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הרב) שָׁם:

בְּאֵר הַיֵּטֵב

צָרִיךְ עִיּוּן דִּבְרֵי"שׁ סִימָן של"ו (ס"א) פְּסַק דְּאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ אֲפִלּוּ בְּיָבֵשׁ, עַיֵּן שָׁם: מז (י) סְתָמָא. וּבַגְּמָרָא דף פ"ד (ע"ב) מוֹקֵי בְּפֵרוֹת טְבֵלִים, מִשְׁמַע דְּבִשְׁאָר פֵּרוֹת אָסוּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח): יז (יט) נָתַן. עַיֵּן בַּ"ח (ס"ט): יט (יכ) אֲפִלּוּ. דְּשָׁמָּא בְּעָרֵב שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת יִמְצַע מַעֲשָׂר וְלֹא אַדַּעְתַּיהּ וּמְטַלְטֵל בְּחָצֵר הָאֲסוּרָה. וְכָתַב הַשַּׁ"ז (סק"י), וְדַע דְּכָל הָנֵי מִלֵּי דְּכֻלְּתָן וְחָרִיץ מְיִירֵי בְּלֹא עֵרְבוּ בְּנֵי הֶחָצֵר, אֲבָל עֵרְבוּ בְּנֵי הֶחָצֵר מַתִּיר הַכֹּל: (יג) אֲבָל. וּמְיִירֵי שֶׁבֵּית אֶחָד פָּתוּחַ לְחָצֵר זֶה וְהַשֵּׁנִי פָּתוּחַ לְחָצֵר אַחֶרֶת וְלֹא עֵרְבוּ הַחֲצֵרוֹת יַחַד. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לא):

בֵּאוּר הַלָּכָה

יט * וּלְהָרַא"שׁ אֲפִלּוּ בְּחֹל וְכוּ'. עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כט) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק נה) שֶׁכָּתְבוּ שֶׁלְּשׁוֹן זֶה מְגֻמְגָּם, דִּלְהָרַא"שׁ דַּוְקָא בְּחֹל [ב]אֲבָל בְּשַׁבָּת אֵין לָנוּ לְחוֹשׁ שֶׁמָּא יִתְמַעֵט שְׁרֵי מִשּׁוּם שֶׁהַתֵּר דְּכַיְנָן שֶׁהוּא דִּבְרֵי סוֹפְרִים (פס) יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל, אִם רָצוּ מְעָרְבִין יַחַד וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם: (קכה) [ל]עֲשׂוֹתָן שָׁם אוֹצָר. לְאַיְזֶה זְמַן (פט) וְלֹא לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח) שֶׁמְּפַקְפֵּק עַל דִּין זֶה, וְכֵן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה י"א אם) הִסְכִּים לִדְבָרָיו דְּדַוְקָא בְּפֵרוֹת טְבֵלִים שֶׁהוּא דָּבָר שֶׁאֵין נִטָּל בְּשַׁבָּת וְלָכֵן סְתָמָא מְבֻטָּל, הָא שְׁאָר פֵּרוֹת שֶׁמְּתִּר לְהִסְתַּפֵּק מֵהֶם, סְתָמָא אֵינוֹ מְבֻטָּל: יז (קכו) אִם הוּא רָחָב אַרְבָּעָה. אֲבָל אִם הוּא פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, כְּמַאן דְּלֵיתָא דַּמְיָא (ל) וּמְעָרְבִין שְׁנַיִם דַּוְקָא: (קכז) חָשׁוּב כְּפָתַח. דְּאַף שֶׁהֶחָרִיץ אָרֹךְ הַרְבֵּה מְאֹד, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי יָכוֹל לַעֲבֹר דֶּרֶךְ פֶּתַח, וְהוּא מְחֻבָּרוֹ לְאֶחָד כְּשֶׁיִּרְצוּ: (קכח) וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם. וְדַע דְּלֹא חָשְׁבִינַן אוֹתוֹ כְּפָתַח אֶלָּא מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים רֹחַב עַד עָשָׂר אַמּוֹת, אֲבָל בְּיוֹתֵר מִזֶּה חָשׁוּב כְּפִרְצָה, וְעַל כֵּן אִם סָתַם הֶחָרִיץ בִּנְסָרִים עַד יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה אַמּוֹת וּמְעָרְבִין אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם, אֲפִלּוּ אֵין הַנָּסָר מַחֲזִיק לְאָרְכּוֹ רַק אַרְבָּעָה טְפָחִים, דֵּי [ד]בְּעָלְמָא (לא) שִׁעוּר פָּתַח הוּא בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים, וְיַעֲמִידֶנּוּ עַל גַּבֵּי יְתֵדוֹת: (קל) כָּל שֶׁהוּא. שֶׁהָיָה הַנָּסָר קָצָר מְאֹד בְּרָחְבּוֹ: (קלא) חָשׁוּב כְּפָתַח. וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין יַחַד: יח (קלב) דִּינוֹ כְּכֻלְּתָן. הַמְבֹאָר כָּל פְּרָטָיו בְּסָעִיף ו' שֶׁמְּעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד, וְכֵן לְעִנְיַן אִם הָיָה מַנָּח פְּרוֹת בְּחָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים שֶׁאֵין יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִשָּׁם לַבַּיִת וְלֹא מִבַּיִת לְתוֹכוֹ. אַף אִם לְאֶחָד עָמֹק עֲשָׂרָה וְלַשֵּׁנִי אֵינוֹ עָמֹק עֲשָׂרָה, כְּגוֹן שֶׁקָּרְקָעוֹ שֶׁל אֶחָד הָיָה נָמוּךְ מֵחֲבֵרוֹ, נוֹתְנִין לָזֶה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, שֶׁלּוֹ נִיחָא תַּשְׁמִישְׁתֵּהּ בְּיוֹתֵר, וְהַכֹּל כַּנַּ"ל עַיֵּן שָׁם: יט (קלג) שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת. וְהָיוּ לְכָל אֶחָד דְּיוֹרִין בִּפְנֵי עַצְמָן, וְהָיוּ פְּרוּצִין זֶה לָזֶה בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂר אַמּוֹת, וְהַתֶּבֶן הַזֶּה סוֹתֵם מִקּוֹם הַפִּרְצָה: (קלד) כָּל אֶחָד וְכוּ'. דְּגַם זֶה נֶחְשָׁב לִמְחִיצָה, אַף שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד בֹּהֶנְתָּהּ לְשֵׁם מְחִיצָה: (קלה) נִתְמַעֵט בְּחֹל. אֲבָל נִתְמַעֵט בְּשַׁבָּת, (לד) כֵּיוָן שֶׁהַתֶּרָה בִּתְחִלַּת כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת הַתֶּרָה: (קלו) מֵעֲשָׂרָה. הַיְנוּ מִגֹּבַהּ עֲשָׂרָה וּכְמָשְׁךְ יוֹתֵר מֵעֲשָׂר אַמּוֹת. אֲבָל בְּפָחוֹת (מֵעֲשָׂרָה) [מֵעֲשָׂר], (לה) אִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם: (קלז) לְתוֹךְ קַפָּתוֹ בְּשַׁבָּת. דְּחִישִׁינַן (לו) דִּלְמָא שָׁקִיל טוּבָא וּמְמַעֵט לֵיהּ מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים וְקָאָתֵי לְטַלְטֵל בָּחָצֵר. וְאַף עַל גַּב דִּבְשַׁבָּת זוֹ מַתִּר מִדִּינָא דְּהוֹאִיל וְהַתֹּרָה הַתִּרָה, (לז) חִישִׁינַן שֶׁמָּא יָבֹא לְטַלְטֵל גַּם בַּשַּׁבָּת הַבָּאָה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם דְּהַאי תָּבֵן (לח) מַקְצָה הוּא מֵאָתְמוֹל לְמִחְיָצָה זוֹ וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ: (קלח) וַאֲפִלּוּ לְהַעֲמִידָהּ וְכוּ'. דִּלְמָא שָׁקִיל בִּידוֹ וְנוֹתֵן לָהּ: (קלט) אֶלָּא לְשָׁם. וְהָתָם לֹא חִישִׁינַן לְדִלְמָא נִתְמַעֵט מֵעֲשָׂרָה, דִּבְהֵמָה קַלָּי קָלֵי אָכְלָה [רַשְׁ"י (עט. ד"ה שלא)]: (קמ) אֲפִלּוּ בְּחֹל אָסוּר וְכוּ'. שֶׁמָּא (מ) יִפְחַת מֵעֲשָׂרָה בָּעָרֵב שַׁבָּת סָמוּךְ לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְלֹא יַרְגִּישׁ בְּדָבָר וְיִטַּלְטֵל בְּשַׁבָּת בְּאִסּוּר. וְדַוְקָא בְּנוֹטֵל מִעַט מִעַט חִישִׁינַן לָזֶה, אֲבָל לֹא בִּמְסַלֵּק כֻּלּוֹ בְּבַת אַחַת. וְהָעִקָּר (ק) כְּסָבְרָא רִאשׁוֹנָה: (קמא) שְׁנֵי בָּתִּים. שְׁנֵי הַבָּתִּים (קנ) פְּרוּצִים בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂר אַמּוֹת לְמָקוֹם הַגְּדִישׁ וְהוּא סוֹתֵם לְאַפּוֹקֵי בְּבִית אוֹ בְּסָכָּה לְעִנְיַן גָּבוֹהַּ יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אַמָּה וּמֵעֲטוֹ בָּעָרֵב דְּמִסְתָּמָא לְאוֹ חִזְקִיָּה הִיא, וְכֵן פָּסַק מַבְטִילִין הַיָּן, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תרל"ג סָעִיף ד' עַיֵּן שָׁם: (פם) וְכֵן מוּכָח מַהַגְּרִ"ז (ס"ט): (פם) כֵּן מְצִדַּד הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כד) בְּבֵאוּר הַעִנְיָן, עַיֵּן שָׁם: יז (נ) מִשְׁנָה שָׁם (פח:): (נא) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח) בְּשֵׁם הַרְמְבַּ"ם: (נב) וַאֲפִלּוּ הוּא מְחֻזָּק רַק כָּל שֶׁהוּ בְּרָחְבּוֹ: (נג) רַשְׁ"י (עט. ד"ה אפילו): יט (מ) בַּ"ח (ס"י) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כו) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק נה) וְהַגְּרִ"א וּבְיַת מֵאִיר, דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"י): (נה) דְּכָפְתַח דָּמֵי [אַחֲרוֹנִים]: (נו) פָּרוּשׁ רִאשׁוֹן שְׁבָּרַשְׁ"י (שם ד"ה ואי שלא): (נז) רִיטְבָּ"א (שם ד"ה ואי"ת). וְיֵשׁ מַאֲחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ מִשּׁוּם דְּאַף דִּבְדִיעֲבַד מֻתָּר, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לְגָרֵם לְמַאֲכִילִין בְּהֵמָה שֶׁל חֲבֵרוֹ אֲפִלּוּ בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה אַמּוֹת, וְכֵן עִקַּר לְהַלָּכָה. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שנ"ח סָעִיף ב'). הַגָּהּ: יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם מִלְּאָם בְּפֵרוֹת (י) סְתָמָא בִּטְּלוֹ לָהּ, דְּדַרְכָּן (קכה) לַעֲשׂוֹת שָׁם אוֹצָר (הגהות אשירי (פ"ו סי' ה)): יז [ק]נָתַן עָלָיו נָסָר מִמִּין גָּשָׁר מִשְּׁפַת הָחָרִיץ אֶל שְׂפָתוֹ, (קכו) אִם הוּא רָחָב אַרְבָּעָה (קכז) חָשׁוּב כְּפָתַח וּמְעָרְבִין אֶחָד, (קכח) וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם. הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין אִם מִלְּאוֹ בְּרוֹחַב אַרְבָּעָה בְּדָבָר הַמְבַטְּלוֹ שָׁם (בית יוסף (ד"ה כתב הרכ רפ"ט יהוסדן)). [ר]וְאִם (יט) נָתַן הַנָּסָר לְאֹרֶךְ הֶחָרִיץ (קכט) [ש]בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה, אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אֶלָּא (קל) כָּל שֶׁהוּא (קלא) חָשׁוּב כְּפָתַח, שֶׁהֲרֵי מְעָטוֹ מַאַרְבָּעָה: יח [ת]אִם הֶחָרִיץ עָמֹק לְאָחַד עֲשָׂרָה וְלַשֵּׁנִי אֵינוֹ עָמֹק לְאָחַד עֲשָׂרָה, עָמֹק עֲשָׂרָה אוֹ שֶׁהוּא שָׁוֶה לִשְׁנֵיהֶם, (קלב) דִּינוֹ כְּכֻלְּתָן: יט [א]גְּדִישׁ שֶׁל תֶּבֶן (קלג) שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, אִם הוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה, (קלד) כָּל אֶחָד מְעָרֵב לְעַצְמוֹ, (קלה) [ב]נִתְמַעֵט (קלו) מֵעֲשָׂרָה, צְרִיכִים לְעָרֵב בְּיַחַד. וּבְעוֹד שֶׁלֹּא נִתְמַעֵט [ג]אָסוּר לְשׁוּם אֶחָד מֵהֶם לִתֵּן מִן הַתֶּבֶן (קלז) לְתוֹךְ קַפָּתוֹ בְּשַׁבָּת לְהַאֲכִילָהּ לִבְהֵמָתוֹ, (קלח) [ד]וַאֲפִלּוּ לְהַעֲמִידָהּ שָׁם כְּדֵי שֶׁתֹּאכַל אָסוּר, [ה]אֲבָל יָכוֹל לַעֲמֹד בְּפָנֶיהָ כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא לָהּ דֶּרֶךְ לִנְטוֹת (קלט) אֶלָּא לְשָׁם. * [ו]וּלְהָרַא"שׁ, (יכ) (קמ) אֲפִלּוּ בְּחֹל אָסוּר לִתֵּן מִמֶּנּוּ לְקַפָּתוֹ וְכֵן לְהַעֲמִיד הַבְּהֵמָה בְּיָדַיִם. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּגָדִישׁ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, (יג) [ז]אֲבָל גְּדִישׁ (קמא) שֶׁבֵּין שְׁנֵי בָּתִּים

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַן: (קכד) וְעַיֵּן לְעֵילּ סִימָן שנ"ח סָעִיף ב'. בַּהַגָּ"ה, דְּשָׁם הֵבִיא שְׁתֵּי דֵּעוֹת אִם בִּטְּלוֹ לְשַׁבָּת אַחַת וְדַעְתּוֹ לְפַנּוֹתוֹ אַחַר כָּךְ אִם חָשִׁיב בְּטוּל, דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דִּכְיָנִן דְּדַעְתּוֹ שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר שָׁם לְעוֹלָם לֹא חָשִׁיב בְּטוּל וְגָרַע מִסְּתָמָא וְאֵין יְכוֹלִין לְעָרֵב יַחַד. וּלְדִינָא נִרְאֶה דְּכַיְנָן שֶׁהוּא דִּבְרֵי סוֹפְרִים (פס) יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל, אִם רָצוּ מְעָרְבִין יַחַד וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם: (קכה) [ל]עֲשׂוֹתָן שָׁם אוֹצָר. לְאֵיזֶה זְמַן (פט) וְלֹא לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח) שֶׁמְּפַקְפֵּק עַל דִּין זֶה, וְכֵן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה י"א אם) הִסְכִּים לִדְבָרָיו דְּדַוְקָא בְּפֵרוֹת טְבֵלִים שֶׁהוּא דָּבָר שֶׁאֵין נִטָּל בְּשַׁבָּת וְלָכֵן סְתָמָא מְבֻטָּל, הָא שְׁאָר פֵּרוֹת שֶׁמְּתִּר לְהִסְתַּפֵּק מֵהֶם, סְתָמָא אֵינוֹ מְבֻטָּל: יז (קכו) אִם הוּא רָחָב אַרְבָּעָה. אֲבָל אִם הוּא פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, כְּמַאן דְּלֵיתָא דַּמְיָא (ל) וּמְעָרְבִין שְׁנַיִם דַּוְקָא: (קכז) חָשׁוּב כְּפָתַח. דְּאַף שֶׁהֶחָרִיץ אָרֹךְ הַרְבֵּה מְאֹד, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי יָכוֹל לַעֲבֹר דֶּרֶךְ פֶּתַח, וְהוּא מְחֻבָּרוֹ לְאֶחָד כְּשֶׁיִּרְצוּ: (קכח) וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם. וְדַע דְּלֹא חָשְׁבִינַן אוֹתוֹ כְּפָתַח אֶלָּא מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים רֹחַב עַד עָשָׂר אַמּוֹת, אֲבָל בְּיוֹתֵר מִזֶּה חָשׁוּב כְּפִרְצָה, וְעַל כֵּן אִם סָתַם הֶחָרִיץ בִּנְסָרִים עַד יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה אַמּוֹת וּמְעָרְבִין אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם, אֲפִלּוּ אֵין הַנָּסָר מַחֲזִיק לְאָרְכּוֹ רַק אַרְבָּעָה טְפָחִים, דֵּי [ד]בְּעָלְמָא (לא) שִׁעוּר פָּתַח הוּא בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים, וְיַעֲמִידֶנּוּ עַל גַּבֵּי יְתֵדוֹת: (קל) כָּל שֶׁהוּא. שֶׁהָיָה הַנָּסָר קָצָר מְאֹד בְּרָחְבּוֹ: (קלא) חָשׁוּב כְּפָתַח. וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין יַחַד: יח (קלב) דִּינוֹ כְּכֻלְּתָן. הַמְבֹאָר כָּל פְּרָטָיו בְּסָעִיף ו' שֶׁמְּעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד, וְכֵן לְעִנְיַן אִם הָיָה מַנָּח פֵּרוֹת בְּחָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים שֶׁאֵין יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִשָּׁם לַבַּיִת וְלֹא מִבַּיִת לְתוֹכוֹ. אַף אִם לְאֶחָד עָמֹק עֲשָׂרָה וְלַשֵּׁנִי אֵינוֹ עָמֹק עֲשָׂרָה, כְּגוֹן שֶׁקָּרְקָעוֹ שֶׁל אֶחָד הָיָה נָמוּךְ מֵחֲבֵרוֹ, נוֹתְנִין לָזֶה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, שֶׁלּוֹ נִיחָא תַּשְׁמִישְׁתֵּהּ בְּיוֹתֵר, וְהַכֹּל כַּנַּ"ל עַיֵּן שָׁם: יט (קלג) שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת. וְהָיוּ לְכָל אֶחָד דְּיוֹרִין בִּפְנֵי עַצְמָן, וְהָיוּ פְּרוּצִין זֶה לָזֶה בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂר אַמּוֹת, וְהַתֶּבֶן הַזֶּה סוֹתֵם מִקּוֹם הַפִּרְצָה: (קלד) כָּל אֶחָד וְכוּ'. דְּגַם זֶה נֶחְשָׁב לִמְחִיצָה, אַף שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד בֹּהֶנְתָּהּ לְשֵׁם מְחִיצָה: (קלה) נִתְמַעֵט בְּחֹל. אֲבָל נִתְמַעֵט בְּשַׁבָּת, (לד) כֵּיוָן שֶׁהַתֶּרָה בִּתְחִלַּת כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת הַתֶּרָה: (קלו) מֵעֲשָׂרָה. הַיְנוּ מִגֹּבַהּ עֲשָׂרָה וּכְמָשְׁךְ יוֹתֵר מֵעֲשָׂר אַמּוֹת. אֲבָל בְּפָחוֹת (מֵעֲשָׂרָה) [מֵעֲשָׂר], (לה) אִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם: (קלז) לְתוֹךְ קַפָּתוֹ בְּשַׁבָּת. דְּחִישִׁינַן (לו) דִּלְמָא שָׁקִיל טוּבָא וּמְמַעֵט לֵיהּ מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים וְקָאָתֵי לְטַלְטֵל בָּחָצֵר. וְאַף עַל גַּב דִּבְשַׁבָּת זוֹ מַתִּר מִדִּינָא דְּהוֹאִיל וְהַתֹּרָה הַתִּרָה, (לז) חִישִׁינַן שֶׁמָּא יָבֹא לְטַלְטֵל גַּם בַּשַּׁבָּת הַבָּאָה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם דְּהַאי תָּבֵן (לח) מַקְצָה הוּא מֵאָתְמוֹל לְמִחְיָצָה זוֹ וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ: (קלח) וַאֲפִלּוּ לְהַעֲמִידָהּ וְכוּ'. דִּלְמָא שָׁקִיל בִּידוֹ וְנוֹתֵן לָהּ: (קלט) אֶלָּא לְשָׁם. וְהָתָם לֹא חִישִׁינַן לְדִלְמָא נִתְמַעֵט מֵעֲשָׂרָה, דִּבְהֵמָה קַלָּי קָלֵי אָכְלָה [רַשְׁ"י (עט. ד"ה שלא)]: (קמ) אֲפִלּוּ בְּחֹל אָסוּר וְכוּ'. שֶׁמָּא (מ) יִפְחַת מֵעֲשָׂרָה בָּעָרֵב שַׁבָּת סָמוּךְ לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְלֹא יַרְגִּישׁ בְּדָבָר וְיִטַּלְטֵל בְּשַׁבָּת בְּאִסּוּר. וְדַוְקָא בְּנוֹטֵל מִעַט מִעַט חִישִׁינַן לָזֶה, אֲבָל לֹא בִּמְסַלֵּק כֻּלּוֹ בְּבַת אַחַת. וְהָעִקָּר (ק) כְּסָבְרָא רִאשׁוֹנָה: (קמא) שְׁנֵי בָּתִּים. שְׁנֵי הַבָּתִּים (קנ) פְּרוּצִים בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂר אַמּוֹת לְמָקוֹם הַגְּדִישׁ וְהוּא סוֹתֵם לְאַפּוֹקֵי בְּבִית אוֹ בְּסָכָּה לְעִנְיַן גָּבוֹהַּ יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אַמָּה וּמֵעֲטוֹ בָּעָרֵב דְּמִסְתָּמָא לְאוֹ חִזְקִיָּה הִיא, וְכֵן פָּסַק מַבְטִילִין הַיָּן, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תרל"ג סָעִיף ד' עַיֵּן שָׁם: (פם) וְכֵן מוּכָח מַהַגְּרִ"ז (ס"ט): (פם) כֵּן מְצִדַּד הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כד) בְּבֵאוּר הַעִנְיָן, עַיֵּן שָׁם: יז (נ) מִשְׁנָה שָׁם (פח:): (נא) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כח) בְּשֵׁם הַרְמְבַּ"ם: (נב) וַאֲפִלּוּ הוּא מְחֻזָּק רַק כָּל שֶׁהוּ בְּרָחְבּוֹ: (נג) רַשְׁ"י (עט. ד"ה אפילו): יט (מ) בַּ"ח (ס"י) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כו) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק נה) וְהַגְּרִ"א וּבְיַת מֵאִיר, דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"י): (נה) דְּכָפְתַח דָּמֵי [אַחֲרוֹנִים]: (נו) פָּרוּשׁ רִאשׁוֹן שְׁבָּרַשְׁ"י (שם ד"ה ואי שלא): (נז) רִיטְבָּ"א (שם ד"ה ואי"ת). וְיֵשׁ מַאֲחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ מִשּׁוּם דְּאַף דִּבְדִיעֲבַד מֻתָּר, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לְגָרֵם לְמַאֲכִילִין בְּהֵמָה שֶׁל חֲבֵרוֹ אֲפִלּוּ בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה אַמּוֹת, וְכֵן עִקַּר לְהַלָּכָה. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שנ"ח סָעִיף ב'). הַגָּהּ: יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם מִלְּאָם בְּפֵרוֹת (י) סְתָמָא בִּטְּלוֹ לָהּ, דְּדַרְכָּן (קכה) לַעֲשׂוֹת שָׁם אוֹצָר (הגהות אשירי (פ"ו סי' ה)): יז [ק]נָתַן עָלָיו נָסָר מִמִּין גָּשָׁר מִשְּׁפַת הָחָרִיץ אֶל שְׂפָתוֹ, (קכו) אִם הוּא רָחָב אַרְבָּעָה (קכז) חָשׁוּב כְּפָתַח וּמְעָרְבִין אֶחָד, (קכח) וְאִם רָצוּ מְעָרְבִין שְׁנַיִם. הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין אִם מִלְּאוֹ בְּרוֹחַב אַרְבָּעָה בְּדָבָר הַמְבַטְּלוֹ שָׁם (בית יוסף (ד"ה כתב הרכ רפ"ט יהוסדן)). [ר]וְאִם (יט) נָתַן הַנָּסָר לְאֹרֶךְ הֶחָרִיץ (קכט) [ש]בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעָה, אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אֶלָּא (קל) כָּל שֶׁהוּא (קלא) חָשׁוּב כְּפָתַח, שֶׁהֲרֵי מְעָטוֹ מַאַרְבָּעָה: יח [ת]אִם הֶחָרִיץ עָמֹק לְאָחַד עֲשָׂרָה וְלַשֵּׁנִי אֵינוֹ עָמֹק לְאָחַד עֲשָׂרָה, עָמֹק עֲשָׂרָה אוֹ שֶׁהוּא שָׁוֶה לִשְׁנֵיהֶם, (קלב) דִּינוֹ כְּכֻלְּתָן: יט [א]גְּדִישׁ שֶׁל תֶּבֶן (קלג) שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, אִם הוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה, (קלד) כָּל אֶחָד מְעָרֵב לְעַצְמוֹ, (קלה) [ב]נִתְמַעֵט (קלו) מֵעֲשָׂרָה, צְרִיכִים לְעָרֵב בְּיַחַד. וּבְעוֹד שֶׁלֹּא נִתְמַעֵט [ג]אָסוּר לְשׁוּם אֶחָד מֵהֶם לִתֵּן מִן הַתֶּבֶן (קלז) לְתוֹךְ קַפָּתוֹ בְּשַׁבָּת לְהַאֲכִילָהּ לִבְהֵמָתוֹ, (קלח) [ד]וַאֲפִלּוּ לְהַעֲמִידָהּ שָׁם כְּדֵי שֶׁתֹּאכַל אָסוּר, [ה]אֲבָל יָכוֹל לַעֲמֹד בְּפָנֶיהָ כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא לָהּ דֶּרֶךְ לִנְטוֹת (קלט) אֶלָּא לְשָׁם. * [ו]וּלְהָרַא"שׁ, (יכ) (קמ) אֲפִלּוּ בְּחֹל אָסוּר לִתֵּן מִמֶּנּוּ לְקַפָּתוֹ וְכֵן לְהַעֲמִיד הַבְּהֵמָה בְּיָדַיִם. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּגָדִישׁ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, (יג) [ז]אֲבָל גְּדִישׁ (קמא) שֶׁבֵּין שְׁנֵי בָּתִּים

לֵיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סכ"ב) כתב: אסרו ליטול ממנו הקופה 'לעולם' בין בחול בין בשבת משום שמא יפחת מעשרה בערב שבת סמוך לבין השמשות ולא ירגיש בדבר ויטלטלו בשבת באיסור אלא יסלקנו לגמ"ש [כשרוצה להשתמש בו], כולו בבת אחת. **ב]** ובשו"ע הרב (סכ"ב) כתב שלדעת הרא"ש אסור ליטול ממנו בקופה בין בחול ובין בשבת, אע"פ ששבת אם הותרה הותרה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah